

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Haku

Erityisavustus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin 31.10.2019 - 05.12.2019 16:15

Hakijan nimi

Kuopion kaupunki

Osoite

PL 228
70100 Kuopio

Sähköposti

kirjaamo@kuopio.fi

Puhelinnumero

(017) 184 111

 Annan suostumukseni hakemusta koskevien päätösten sähköiseen tiedoksiintoon.

Haettavan avustuksen määrä

229 500,00 €

Lisätiedot asiakkaasta

Toimintayksikkö / Aliorganisaatio

Kasvun ja oppimisen palvelualue, varhaiskasvatus ja perusopetus

Hakemuksen yhteyshenkilö ja yhteystiedot

Jarno Bruun

Kehittämistyön koordinaattori, Kuopion kaupunki

Sähköposti

jarno.bruun@kuopio.fi

Puhelin

0447184417

Internetsivut

Avustusta koskevat tiedot

Käyttötarkoitus

Parasta lukemista - Lukutaidon ja lukemisen kulttuurin tukeminen Kuopion varhaiskasvatuksessa ja alkuopetuksessa

Lyhyt kuvaus käyttötarkoituksesta

Hankkeen tavoitteena on edistää lukutaitoa, lukuinnostusta ja lukuharrastusta tekemällä lukuaineistoja tutuksi, korostamalla lukemisen vuorovaikutuksellisuutta, lisäämällä elämyksellisyyttä ja draaman työtapoja osana lukemisen kulttuuria sekä kehittää moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Hankkeessa palkataan lukukoordinaattoreita tukemaan opetus- ja kasvatushenkilöstön osaamista ja tehdään tiivistä yhteistyötä kirjaston, teatterin ja lasten kulttuuritoimijoiden kanssa.

Haettavan avustuksen määrä

229 500,00 €

Avustuksen suunniteltu käyttöaika

01.03.2020 - 31.12.2022

Hankesuunnitelma

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tarvekuvaus

Lukutaito on yksi avaintekijä syrjäytymisen ehkäisyssä. Se on myös elinikäisen oppimisen perusta. Tuoreissa PISA-tuloksissa heikkojen lukijoiden ja erityisesti heikon lukutaidon omaavien poikien määrä on kasvanut. Tämä vaikuttaa lasten koulumenestykseen ja tulevaisuuteen. Lukemaan innostaminen on aloitettava jo varhaislapsuudessa. Tavoitteena varhaiskasvatuksessa on tarjota lapsille päivittäinen rikas kielellinen ympäristö. KARVI:n toteuttamassa varhaiskasvatussuunnitelman toimeenpanon arvioinnissa (2019) tuli kuitenkin ilmi, että kielellistä toimintaa toteutetaan vaihtelevasti. Vain puolet vastaajista raportoi, että lapsille luetaan pedagogisesti valittuja kirjoja tai lasten kanssa riimitellään, lorutellaan tai kielellä leikitellään päivittäin. Sekä varhaiskasvatuksen että alkuopetuksen henkilöstö ja lasten vanhemmat tarvitsevat siis tukea kielellisesti rikkaan ympäristön luomiseen.

Tavoitteet

1. AINEISTOT TUTUKSI

Edistetään lukutaitoa, -innostusta ja -harrastusta monipuolistamalla oppimisympäristöjä perhepäivähoidossa, päiväkodeissa sekä esi- ja alkuopetuksessa. Tavoitteena on yhteistyössä kirjaston kanssa saattaa lapset, heitä ohjaavat aikuiset sekä vanhemmat sopivien kirjojen äärelle.

2. VUOROVAIKUTUS

Lisätään aikuisten ymmärrystä siitä, että lukeminen on kiireetön, vuorovaikutteinen tilanne. Osallistetaan vanhempia ja isovanhempia vuorovaikutukseen lukemisen kulttuurista.

3. ELÄMYKSELLISYYS

Lisätään elämyksellisyyttä lukemiseen ja luodaan kirjallisuuden kautta kokonaisvaltaisia tunnekokemuksia. Keskeistä tavoitteena on draamallisten työtapojen hyödyntäminen yhteistyössä kaupunginteatterin kanssa.

4. MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ

Luodaan moniammatillinen lukemisen kulttuuria kehittävä verkosto, johon osallistetaan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, kaupunginkirjaston, kaupunginteatterin, taidemuseon, sanataidekoulun ja lastenkulttuurikeskuksen toimijoita.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Toteutustapa

1. AINEISTOT TUTUKSI

Varhaiskavatukseseen sekä esi- ja alkuopetukseen palkataan viisi osa-aikaista lukukoordinaattoria, jotka auttavat henkilökuntaa, lapsia ja perheitä löytämään mielekäästä luettavaa. Koordinaattorit hankkivat henkilökunnan kanssa laadukkaita suomenkielisiä ja eri äidinkielisiä lastenkirjoja ja äänikirjoja. Hankitaan digisovelluksia (esim. Lukulumo), jotka tarjoavat laajan valikoiman kirjoja eri kielillä ääneen luettuna. Kirjastonhoitajat toimivat kirjavinkkausmentoreina henkilöstölle.

2. VUOROVAIKUTUS

Lukukoordinaattoreiden tehtävänä on vahvistaa henkilöstön osaamista ja lisätä toiminnallista vuorovaikutusta kielellisten taitojen kehittämiseksi. Hankitaan mm. Tarinasta teatteriksi –laatikot, joihin kerätään materiaalia eri teemoista. Luettua ja kuultua tarinaa jatketaan projektiluontoisesti leikkien ja esittäen. Vahvistetaan vertaiskirjavinkkausten avulla eri-ikäisten lasten vuorovaikutusta ja lukukokemusten jakamista.

3. ELÄMYKSELLISYYS

Lukukoordinaattorit toteuttavat draamallisin menetelmin lukuvinkkauksia mm. KAUK -menetelmän (KirjaAstuuUlosKansistaan) avulla. Huolehditaan henkilöstön kouluttamisesta ja tuetaan lukukoiravierailuita ja lukukummitoimintaa. Toteutetaan elämyksellisyyttä tukevia lukunurkkauksia. Järjestetään elämyksellisiä vanhempainiltoja kirjallisuudesta. Toteutetaan yhteistyössä teatterin kanssa lapsia osallistava produktio, jossa kirjallisuus herää teatterin lavalla eloon.

4. MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ

Lukukoordinaattoreiksi palkataan henkilöitä eri osaamisalueilta (varhaiskasvatus, perusopetus, sanataiteen ammatilaiset, teatteri ja kirjasto). Yksi lukukoordinaattori toimii hankkeen vetäjänä. Lukukoordinaattorit kokoontuvat säännöllisesti ja verkostoituvat alueellisesti ja valtakunnallisesti. Perustetaan hankkeen kehittämissyhmä lukukoordinaattoreiden, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, kaupunginkirjaston, kaupunginteatterin, taidemuseon, sanataidekoulu Aapelin ja lastenkulttuurikeskus Lastun toimijoista.

Haetaanko avustusta usean yhteisön hankkeeseen?

Ei

Yhteistyötahot

Muut keskeiset yhteistyökumppanit

Kuopion kaupunginkirjasto

Kuopion kaupunginteatteri

Kuopion taidemuseo

Sanataidekoulu Aapeli

Lastenkulttuurikeskus Lastu

Tartu tarinaan -hanke

PoDi-hanke

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Lapinlahden kunnan vastaava hanke

Hankkeen arvioitu maantieteellinen laajuus

Hanke kohdistuu ensisijaisesti Kuopion kaupungin alueelle, mutta verkostojen myötä hankkeen kokemuksia jaetaan alueellisissa verkostoissa sekä valtakunnallisissa tapahtumissa. Kokemusten jakamisessa hyödynnetään mm. Reimari-verkostoa, Oppiva-verkostoa, Digikilta-verkostoa sekä tutoropettajaverkostoa Pohjois-Savossa. Yhteistyötä tehdään Lapinlahden kunnan vastaavan hankkeen kanssa.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Kohderyhmä

Hankkeen ensisijaisena kohderyhmänä ovat lapset varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja alkuopetuksessa, heidän vanhempansa sekä näiden lasten opetuksesta ja kasvatuksesta vastaavat aikuiset. Mukana ovat myös kirjaston, teatterin ja muun kulttuuripuolen toimijat.

Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden määrä (arvio)

Varhaiskasvatuksen lasten määrä: 4.500

Alkuopetusopilaiden määrä: 2.440

Kaikkien lasten vanhempia arviolta: 11.000

Varhaiskasvatuksen opettajien, luokanopettajien, lastenhoitajien ja perhepäivähoitajien määrä: 1100

Yhteistyökumppaneiden henkilöstön määrä: 200

Hankkeeseen osallistuvien vapaaehtoisten määrä (arvio)

Vapaaehtoisina hankkeessa toimivat mm. Lukukoira Sylvi ja lukukummeina toimivat isovanhemmat.

Miten hankkeen kohderyhmä osallistuu toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Lapset ja perheet osallistuvat hankkeen sisältöjen suunnitteluun ja arviointiin yhteisten ideointituokioiden ja kyselyiden kautta. Toteutetaan yhteistyössä teatterin kanssa lapsia osallistava produktio, jossa kirjallisuus herää teatterin lavalla eloon.

Aikataulu

Kehittämisryhmän kokoonpanon määrittäminen (maaliskuu 2020)

Lukukoordinaattoreiden palkkaaminen (maaliskuu 2020)

Hankkeen suunnittelu ja vuosikellon laatiminen (maaliskuu - toukokuu 2020)

Toiminnan käynnistäminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yksiköissä (elokuu 2020)

Kehittämisryhmän säännölliset kokoontumiset 2020-2022

Hankkeen toiminnan arviointi keväällä 2021 ja 2022

Yhteinen osallistava teatteriproduktio lukuvuonna 2021-2022

Tulokset

1. AINEISTOT TUTUKSI

Lapset, heitä ohjaavat aikuiset sekä vanhemmat ovat löytäneet mielekästä luettavaa. Lukuharrastus on lisääntynyt.

2. VUOROVAIKUTUS

Aikuiset ymmärtävät lukemisen vuorovaikutuksellisuuden ja osaavat toteuttaa sitä lasten kanssa. Vanhempien ja isovanhempien ääneenlukeminen ja vuorovaikutukselliset keskustelut lukemisesta ovat lisääntyneet.

3. ELÄMYKSELLISYYS

Lapsia ohjaavat aikuiset ymmärtävät, että lukeminen on kokonaisvaltainen elämyksellinen prosessi. Henkilöstö osaa hyödyntää monipuolisesti draamallisia työtapoja osana lukemista.

4. MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ

Moniammatillinen yhteistyö lukemisen kulttuurin edistämiseksi jää pysyväksi toimintatavaksi kaupungissa.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tulosten hyödyntäminen

Hankkeen koulutusten ja lukukoordinaattoreiden toiminnan kautta lapsia ohjaavien aikuisten osaamistaso kehittyy. Tuloksia levitetään alueellisissa koulutustilaisuuksissa sekä eri hankeverkostoissa. Moniammatillinen yhteistyö pyritään vakiinnuttamaan. Kuopion kaupunginkirjasto levittää tietoa Pohjois- ja Etelä-Savon alueille. Itä-Suomen aluehallintovirasto kautta parhaita kokemuksia voidaan levittää koko Itä-Suomen alueelle. Kuopion eri hankeverkostojen kautta levitetään tietoa lähialueille ja valtakunnallisesti.

Mitä tiedonkeruumenetelmiä / mittareita tullaan käyttämään hankkeen tulosten osoittamiseksi?

Hankkeen alussa tehdään alkukysely lapsia ohjaaville aikuisille lukemiseen liittyen. Samoja kysymyksiä käytetään väli- ja loppuarvioinnin yhteydessä. Kyselyiden avulla selvitetään perheiden ja lasten suhtautumista lukemiseen.

Lukukoordinaattorit seuraavat käyntien yhteydessä lukumyönteisen ilmapiirin kehittymistä havainnoimalla.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin hakukohtaisiin myöntöperusteisiin?

Hankkeessa palkataan hakukohtaisissa myöntöperusteissa mainittuja lukukoordinaattoreita, huolehditaan heidän alueellisesta verkostoitumisesta, hankitaan materiaaleja, edistetään lukemista tukevia oppimisympäristöjä, tehdään tiivistä yhteistyötä kirjaston kanssa ja kehitetään kodin, varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä lukemisen kulttuurin vahvistamiseksi. Lukukoordinaattoreiden käyntien yhteydessä varmistetaan eri lasten ja lapsiryhmien eriyttämisen tarve lukuelämyksen kehittämisessä. Sitoudumme toimittamaan hankkeen aikana kerätyt tarvittavat tiedot mahdollista valtakunnallista seurantatutkimusta varten.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin, ministeriöstä myönnettävien avustusten yleisiin perusteisiin?

Hanke vastaa hakukuulutuksen mukaista sisältöä ja se on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä. Hankkeen toiminnot vaativat ulkopuolisen rahoituksen, jotta uudenlaisia toimintamuotoja voidaan kehittää. Nämä eivät ole mahdollisia toteuttaa pelkästään kaupungin omalla rahoituksella. Avustuksen myöntäminen on siis tarpeellista hankkeen laatu ja laajuus huomioiden. Hanke ei vääristä kilpailua tai markkinoiden toimintaa.

Luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttö

Hakija tai hakijan edustajaa ei ole tuomittu viimeisen kahden vuoden aikana rangaistukseen luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä tai maahanmuuttoviraston määräämään seuraamusmaksuun laittomasti maassa oleskelevien palkkaamisesta.

Muuta

Osan lukukoordinaattoreiden palkka maksetaan henkilöstökuluista ja osan (mm. sanataidekoulun edustajan) maksetaan ostopalveluina.

Talousarvio

Kustannusarvio

Henkilöstökulut	170 000,00 €
Toimitilakulut, jotka aiheutuvat hankkeesta	
Ulkopuoliset palvelut	50 000,00 €
Muut kulut	
- Materiaali-, kaluste- ja tarvikkehankinnat	20 000,00 €
- Matka- ja majoituskulut sekä tarjoilut	15 000,00 €
-	
Yhteensä	255 000,00 €

Listaa tehtävät, joissa henkilön vuositulot sivukuluineen tai palkkio ylittää 80.000 euroa

-

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Rahoitussuunnitelma		
OKM:ltä haettava avustus	229 500,00 €	
Oma rahoitus	25 500,00 €	
EU-rahoitus		
Muu julkinen rahoitus		
Yksityinen rahoitus		
Lainat		
Muu rahoitus		
Yhteensä	255 000,00 €	90.00%

Hakukohtaiset kysymykset

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä
4 505,00

Kuinka moni näistä lapsista osallistuu esiopetukseen
1 170,00

1-2 vuosiluokilla olevien lasten lukumäärä
2 440,00

Liitteet**Hyväksynät**

05.12.2019 Leena Auvinen

Hakemus on hyväksytty yhteisön allekirjoitussääntöjen mukaisesti

Liitteet

Otsikko	Tiedosto	Päiväys
---------	----------	---------